

Motion till riksdagen 2024/25:1768

av Paula Örn m.fl. (S)

Ansvar för utfärdande och kontroll av sprängkort

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ansvar för utfärdande och kontroll av sprängkort och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är ett allvarligt samhällsproblem att kriminella lätt kan komma över sprängämnen och andra explosiva varor. Ett stort flöde av legala sprängmedel sker till den organiserade brottsligheten. Dynamit kan smugglas ut från arbetsplatser av anställda och sprängmedel stjäls, ibland med hjälp av anställda på företagen.

Under sommaren 2024 trädde ny lagstiftning angående explosiva varor i kraft. Det nationella tillståndsregistret för explosiva varor innebär att:

- MSB ska föra ett register över tillstånd för explosiva varor.
- Registret ska kunna användas av brottsbekämpande myndigheter, tillstånds- och tillsynsmyndigheter och vissa enskilda som själva har tillstånd, t.ex. försäljare av explosiva varor.

Regeringen har också fattat beslut om att tillsätta en utredning som ska lämna förslag om en mer ändamålsenlig tillståndsprövning samt en mer välfungerande och effektiv tillsyn över tillståndspliktig verksamhet rörande explosiva varor. Detta är bra och välkomna förändringar men det är oklart om tillräckliga åtgärder vidtas i utredningen avseende utfärdande och kontroll av så kallade sprängkort.

Sprängkort är ett utbildningsbevis som används som underlag för om en individ är lämplig att hantera sprängmedel. Kortet används också när någon söker arbete som sprängare för att visa att man har den utbildning som krävs. Sprängkortet blir dock inte återkallat för personer som har dömts för grova brott utan gäller fortsatt för den tidsperiod som det utfärdats för.

Ansvar för utfärdande av sprängkort flyttades år 2010 från polisen till utbildningsanordnare, och enligt Arbetsmiljöverket ligger det yttersta ansvaret hos arbetsgivaren, för att tillse att individen har rätt behörighet för sprängarbete. Det finns en bristande kontroll och uppföljning av individer med sprängkort. I flera exempel så har innehavare av sprängkort kunnat begå brottsliga handlingar utan att nödvändigtvis bli av med sin licens. Genom att ge tillbaka Polismyndigheten ansvaret för utfärdandet kan kontrollen och uppföljningen bli mer offensiv. De har central information om personer och deras kretsar som inte en arbetsgivare har, information som är viktig för att kunna göra en lämplighetsbedömning.

Paula Örn (S)

Joakim Järrebring (S)

Kenneth G Forslund (S)